

FÖRSLAG TILL AVGÖRANDE AV GENERALADVOKAT

DÁMASO RUIZ-JARABO COLOMER

föredraget den 5 februari 2009¹

I — Inledning

1. Under de senaste hundra åren har det nordamerikanska bryggeriet Anheuser-Busch Inc. och det tjeckiska Budějovický Budvar mötts i ett otal domstolsprocesser beträffande ensamrätten till beteckningarna Budweiser och Bud.
2. Det förevarande nationella målet prövas av den österrikiska domstolen Handelsgericht Wien, vilken år 2001 hänsköt en tolkningsfråga till domstolen inom ramen för samma tvist. Den 18 november 2003 meddelade domstolen dom i det målet, nedan kallat Bud I.²
3. Tvisten har ännu inte avgjorts och efter en långdragen resa i högre instanser har den nu åter hamnat i Handelsgericht Wien, som har beslutat att innan den meddelar dom hänskjuta nya tolkningsfrågor till domstolen.
4. Den första frågan, som är något omständligt formulerad, rör tolkningen av vissa delar av domen i målet Bud I. Det handlar främst om kraven för att en enkel geografisk beteckning ska vara förenlig med artikel 28 EG.
5. Den andra och den tredje frågan leder in på den kontroversiella diskussionen om huruvida rådets förordning (EG) nr 510/2006 av den 20 mars 2006 om skydd av geografiska beteckningar och ursprungsbeteckningar för jordbruksprodukter och livsmedel³ är uttömmande. Handelsgericht Wien utgår något förvånande från en kvalificerad geografisk beteckning och undrar huruvida ett nationellt skydd för den här typen av beteckningar eller ett bilateralt skydd som har utvidgats till en annan medlemsstat genom ett avtal fortfarande gäller, under två olika omständigheter, nämligen dels om ingen ansökan har gjorts om att registrera beteckningen på gemenskapsnivå, dels om den kvalificerade geografiska beteckningen inte har införts i en medlemsstats anslutningsfördrag, till skillnad från andra beteckningar som används för drycken i fråga.

1 — Originalspråk: spanska.

2 — Dom av den 18 november 2003 i mål C-216/01, Budějovický Budvar (REG 2003, s. I-13617).

3 — EUT L 93, s. 12.

II — Tillämpliga bestämmelser

B — *Det bilaterala avtalet*A — *Den internationella rätten*

6. I artikel 1.2 i Lissabonöverenskommelsen om skydd för ursprungsbeteckningar och deras internationella registrering⁴ föreskrivs att de länder på vilka överenskommelsen är tillämplig⁵ förbinder sig att inom sina territorier skydda de ursprungsbeteckningar för varor från andra länder i den särskilda unionen som erkänns och skyddas som sådana i ursprungslandet och som registrerats vid den internationella byrå som anges i konventionen om införande av Världsgesamorganisationen för den intellektuella äganderätten (nedan kallad WIPO).

7. Med ursprungsbeteckning förstås enligt artikel 2.1 i Lissabonöverenskommelsen "det geografiska namnet på ett land, en region eller ort som används för att beskriva en vara som härstammar därifrån och vars kvalitet eller egenskaper beror helt eller delvis på den geografiska omgivningen, inbegripet naturliga och mänskliga faktorer". Ursprungsbeteckningen Bud registrerades vid WIPO den 10 mars 1975 med nr 598, för öl, i enlighet med Lissabonöverenskommelsen.

4 — Överenskommelsen antogs den 31 oktober 1958, reviderades i Stockholm den 14 juli 1967 och kompletterades den 28 september 1979 (Förenade nationernas fördragssamling, vol. 828, nr 13172, s. 205).

5 — För närvarande ingår 26 länder i den så kallade Lissabonunionen (<http://www.wipo.int/treaties/en>), däribland Tjeckiska republiken.

8. Den 11 juni 1976 ingicks ett avtal mellan Republiken Österrike och Tjeckoslovakiska socialistiska republiken om skydd för härkomstbeteckningar, ursprungsbeteckningar och andra beteckningar som anger jordbruksprodukters och industriella produkters ursprung (nedan kallat det bilaterala avtalet).⁶

9. Med geografiska beteckningar, ursprungsbeteckningar och andra beteckningar som anger ursprunget avses enligt artikel 2 i avtalet alla de beteckningar som direkt eller indirekt hänför sig till produkternas ursprung.

10. I artikel 3.1 anges att "tjeckoslovakiska beteckningar som uppräknas i ett avtal som ingåtts i enlighet med artikel 6 får i Republiken Österrike endast användas för tjeckoslovakiska produkter". I artikel 5.1.B.2 omnämns öl bland de tjeckiska produktkategorier som omfattas av det skydd som det bilaterala avtalet ger. I bilaga B till det avtal som ingåtts i enlighet med artikel 6 i det bilaterala avtalet anges beteckningen Bud under tjecko-

6 — Avtalet publicerades i Bundesgesetzblatt für die Republik Österreich den 19 februari 1981 (BGBl. nr 75/1981) och det trädde i kraft den 26 februari 1981 på obestämd tid.

slovakiska beteckningar för jordbruksvaror och industriella varor, i kategorin öl.

ställa konkurrens på lika villkor för producenterna av produkter med sådana beteckningar och höja konsumenternas tilltro till produkterna.

11. Genom grundlag nr 4/1993, av den 15 december 1992, bekräftades att Tjeckiska republiken ska överta de rättigheter och skyldigheter som enligt internationell rätt åvilade Tjeckoslovakiska socialistiska republiken vid den tidpunkt då denna upplöstes.

14. I artikel 2 anges vad som i denna förordning avses med begreppen ursprungsbeteckning och geografisk beteckning. I artikel 2.1 anges följande:

C — *Gemenskapsbestämmelserna*

1. Förordning (EG) nr 510/2006

12. Denna nya förordning om geografiska beteckningar och ursprungsbeteckningar innehåller i huvudsak samma bestämmelser som förordning (EEG) nr 2081/92,⁷ vilken upphävs och ersätts av den nya förordningen.

a) Med ursprungsbeteckning avses ”namn på en region, en ort eller i undantagsfall ett land, använt för att beskriva en jordbruksprodukt eller ett livsmedel

— som härstammar från regionen, orten eller landet i fråga,

13. I skäl 6 anges att ”[d]et bör fastställas en enhetlig strategi inom gemenskapen för användningen av geografiska beteckningar och ursprungsbeteckningar”, för att säker-

— vars kvalitet eller egenskaper helt eller väsentligen beror på en viss geografisk omgivning med de naturliga och mänskliga faktorer som förknippas med den, och

⁷ — Rådets förordning (EEG) nr 2081/92 av den 14 juli 1992 om skydd för geografiska [beteckningar] och ursprungsbeteckningar för jordbruksprodukter och livsmedel (EGT L 208, s. 1; svensk specialutgåva, område 3, volym 43, s. 153).

- som produceras, bearbetas och bereds i det avgränsade geografiska området”.

dukt eller ett livsmedel, som uppfyller de villkor som anges i punkt 1, också anses vara ursprungsbeteckningar eller geografiska beteckningar.

- b) Med geografisk beteckning avses ”namn på en region, en ort eller i undantagsfall ett land, använt för att beskriva en jordbruksprodukt eller ett livsmedel

- som härstammar från regionen, orten eller landet i fråga,

16. I artiklarna 5–7 i förordning nr 510/2006 regleras det så kallade normala förfarandet för att registrera ursprungsbeteckningar och geografiska beteckningar. Det omfattar två på varandra följande faser. I den första fasen prövas ansökan av den nationella regeringen och i den andra prövas den av kommissionen.

- som har viss kvalitet, visst anseende eller viss annan egenskap som kan hänföras till detta geografiska ursprung, och

17. En ansökan om registrering ska enligt artikel 5 ställas till den berörda medlemsstaten, vilken ska översända handlingarna till kommissionen om kraven i förordning nr 510/2006 är uppfyllda.

- som produceras [och/eller] bearbetas och[/eller] bereds i det avgränsade geografiska området”.

15. En ursprungsbeteckning eller en geografisk beteckning måste inte utgöras av ett ortnamn. Enligt artikel 2.2 i förordningen ska nämligen ”traditionella geografiska eller icke-geografiska namn” på en jordbrukspro-

18. Enligt artikel 5.6 i förordning nr 510/2006 får medlemsstaten på nationell nivå fatta beslut enligt denna förordning om ett tillfälligt skydd för en beteckning. Detta tillfälliga skydd ska gälla från och med den dag då ansökan har inkommit till kommissionen och fram till dess att ett beslut om gemenskapsre-

gistrering fattas. För det fall beteckningen inte registreras ska den berörda medlemsstaten ”bära hela ansvaret för följderna av ett sådant nationellt tillfälligt skydd”.

skydd för ursprungsbeteckningar och geografiska beteckningar, i enlighet med förordning (EEG) nr 2081/92, som är i kraft den 30 april 2004

2. Förordning (EG) nr 918/2004

— till och med den 31 oktober 2004, som huvudregel,

19. När tio nya stater blev medlemmar i Europeiska unionen 2004 behövde vissa övergångsbestämmelser antas rörande ursprungsbeteckningar och geografiska beteckningar.

— eller om en ansökan om registrering har lämnats in till kommissionen, till dess att ett beslut om detta har fattats.

20. Detta var syftet med förordning (EG) nr 918/2004,⁸ i vilken det i artikel 1 föreskrivs att Tjeckien, Estland, Cypern, Lettland, Litauen, Ungern, Malta, Polen, Slovenien och Slovakien får behålla det nationella

21. Vidare föreskrivs det i artikel 1 tredje stycket att ”det är helt och hållet den berörda medlemsstaten som är ansvarig för konse-

⁸ — Kommissionens förordning (EG) nr 918/2004 av den 29 april 2004 om övergångsbestämmelser om skydd för geografiska beteckningar och ursprungsbeteckningar för jordbruksprodukter och livsmedel med anledning av Tjeckiens, Estlands, Cyperns, Lettlands, Litauens, Ungerns, Maltas, Polens, Sloveniens och Slovaekiens anslutning (EUT L 163, s. 88).

kvenserna för ett sådant nationellt skydd om beteckningen inte är registrerad på gemenskapsnivå”.

III — Målet vid den nationella domstolen, dess bakgrund och tolkningsfrågorna

3. Anslutningsakten⁹

22. Enligt bilaga II till anslutningsakten har gemenskapens skydd utsträckt till att omfatta följande tre beteckningar för öl från den tjeckiska staden České Budějovice, genom att de har registrerats som geografiska beteckningar:

— Budějovické pivo

— Českobudějovické pivo

— Budějovický měštanský var

9 — Akt om villkoren för Republiken Tjeckiens, Republiken Estlands, Republiken Cyperns, Republiken Lettlands, Republiken Litauens, Republiken Ungerns, Republiken Maltras, Republiken Polens, Republiken Sloveniens och Republiken Slovakiens anslutning till de fördrag som ligger till grund för Europeiska Unionen och om anpassning av fördragen (EUT L 236, 2003, s. 33).

A — En kortfattad beskrivning av en långdragen tvist

23. Kampen om att få ensamrätten till att använda beteckningarna Budweiser och Bud har under drygt etthundra års tid gett upphov till svåra tvister mellan det tjeckiska företaget Budejovický Budvar (Budweiser Budvar, nedan kallat Budvar) och det amerikanska företaget Anheuser-Busch.

24. Budvars¹⁰ fabrik ligger i den tjeckiska staden České Budějovice, som är känd för sina gamla öltraditioner.¹¹ Sedan år 1795 har de företag som senare kom att slås samman till dagens Budvar framställt och marknadsfört öl med beteckningarna Budweis,¹² Budweiser Bier,¹³ Budvar och Budbräu.¹⁴ Varumärket Budweiser registrerades år 1895.

10 — Företagets fullständiga namn är Budejovický Budvar, národní podnik, Budweiser Budvar, Nacional Corporation, Budweiser Budvar, Entreprise Nationale, vilket betyder: Bryggeriet Bud från Budweis, statligt företag.

11 — Vissa menar att de sträcker sig tillbaka till 1200-talet, då den böhmiske kungen Premysl Otakar II grundade detta samhälle och gav dess invånare privilegiet att brygga öl (O'Connor, B., "Case C-216/01 Budejovický Budvar, Judgement of the Court of Justice of 18 November 2003", *European Business Organization Law Review* 5, 2004, s. 581).

12 — Det tyska namnet på České Budějovice.

13 — På tjeckiska Budějovické pivo, vilket betyder "öl från Budweis".

14 — Vilket betyder "bryggeriet Bud".

25. Liksom nästan alla andra bryggerier i Saint Louis (Missouri) hade Anheuser-Busch tyska rötter.¹⁵ Därför var det inte så konstigt att de, väl medvetna om vilket rykte ölet från Budweis hade, år 1876 beslöt sig för att på den amerikanska marknaden lansera ett ljus öl med namnet Budweiser, vilket senare följdes av ett annat öl med det kortare namnet Bud. Anheuser-Busch lade sig inte bara till med det tjeckiska ölnamnet, även receptet var inspirerat av de framställningsmetoder som användes i Böhmen.¹⁶ Man parafraserade också smeknamnet "the beer of kings" (konungarnas öl) som användes i Budweis, genom att på etiketterna till det amerikanska ölet lägga till "the king of beers" (ölens konung). År 1906 avslog det nordamerikanska patentverket Anheuser-Buschs ansökan om erkännande av varumärket Budweiser, eftersom det var en geografisk beteckning. Ett år senare godkände emellertid patentverket att Budweiser registrerades i Förenta staterna för en tid av tio år.

26. Det ökade handelsutbytet över Atlanten ledde till en tvist som gav upphov till en första domstolsprocess år 1880. Sedan dess har

- 15 — Anheuser uppstod ur ett tidigare företag, Bavarian brewery, som hade bildats år 1852. Det döptes senare om till Anheuser-Busch till följd av att det gick ihop med ett annat företag som ägdes av Adolphus Busch, som var svårson till Anheusers ägare och även han hade tyskt ursprung. Dessa och andra historiska uppgifter finns att läsa på www.anheuser-busch.com/History.html och på www.budweiser.com.
- 16 — Detta framgår av förhören med Adolphus Busch år 1894 i domstolstvist mellan Anheuser-Busch och Fred Miller Brewing Company: "The idea was simply to brew similar in quality, colour, flavour and taste to beer then made at Budweis, or in Bohemia (...) The Budweiser beer is brewed according to the Budweiser Bohemian process" (O'Connor, *a. a.*, s. 582).

rättegångar hållits i en rad olika länder¹⁷ rörande användningen av beteckningarna Budweiser och Bud, med högst varierande utgångar.¹⁸

27. Även gemenskapsdomstolarna har berörts av denna globala processtrategi. Representanter för de båda företagen (eller deras återförsäljare) har ofta vänt sig till gemenskapens instanser och hävdade att gemenskapens rätten åsidosatts.

28. Anheuser-Busch har vid upprepade tillfällen ansökt om att Budweiser och Bud ska registreras som gemenskapsvarumärken (som ord- och figurmärken och för olika grupper). Budvar har invänt mot detta och åberopat

17 — I O'Connor (*a. a.*, s. 585) redovisas upp till fyrtiofyra olika tvistemål runtom i världen.

18 — I vissa fall har domstolen gett Anheuser-Busch exklusiv rätt att använda namnet Bud, medan det tjeckiska företaget har vunnit i andra processer. I England valde appellationsdomstolen i London en kompromisslösning år 2002 och fastslog att båda företagen får använda sig av de omtvistade varumärkena. Japans högsta domstol fastslog också i en dom år 2004 att såväl de tjeckiska som de amerikanska producenterna fick kalla sitt öl för Budweiser (O'Connor, *a. a.*, s. 586). Här bör även särdragen i en process i Portugal nämnas. Den portugisiska högsta domstolen beslutade den 23 juli 2001 att avslå Anheuser-Buschs ansökan om att registrera varumärket Budweiser i Portugal, på grundval av att det rörde sig om en ursprungsbeteckning som omfattades av ett bilateralt avtal från 1986 mellan Portugal och Tjeckoslovakien. Beslutet överklagades till Europadomstolen för de mänskliga rättigheterna, som fastställde att det överklagade beslutet inte stred mot artikel 1 i protokoll 1 till Europeiska konventionen om de mänskliga rättigheterna (Europadomstolens dom av den 11 januari 2007 i målet Anheuser-Busch Inc. mot Portugal, vilken ännu inte har publicerats i *Recueil des arrêts et décisions*, punkt 87).

äldre rättigheter, vilket har gett upphov till en rad beslut av harmoniseringsbyråns andra överklagandenämnd. Dessa beslut har sedan överklagats till Europeiska gemenskapernas förstainstansrätt.

29. I harmoniseringsbyråns andra överklagandenämnds beslut av den 3 december 2003¹⁹ bifölls till exempel Budvars invändning mot registrering av Budweiser som gemenskapsvarumärke i klass 32 (öl, ...). Detta beslut överklagades till förstainstansrätten, men målet avskrevs efter det att Anheuser-Busch hade dragit tillbaka sin registreringsansökan.²⁰

30. I beslut av den 14 och den 28 juni och den 1 september 2006²¹ godkände däremot harmoniseringsbyråns andra överklagandenämnd att Bud registrerades som gemenskapsvarumärke. Detta skedde trots invändning från Budvar, som åberopat de bilaterala avtalen mellan Österrike och Tjeckoslovakien och att den omtvistade beteckningen hade registrerats som ursprungsbeteckning vid WIPO i enlighet med Lissabonöverenskommelsen, med avseende på Frankrike, Italien och Portugal.²² Överklagandenämnden fann att Bud knappast kan uppfattas som en ursprungsbeteckning eller en indirekt geografisk beteckning och fastslog att den bevisning som Budvar åberopat angående använd-

ningen av beteckningen Bud, särskilt i Österrike, Frankrike och Portugal, var otillräcklig. Överklagandenämnden fastslog vidare att det inte är tillräckligt att förse produkten med kännetecknet Bud för att detta samtidigt ska gälla som användning av ett varumärke och användning av en ursprungsbeteckning, eftersom varumärken och ursprungsbeteckningar fyller olika funktioner som inte är förenliga med varandra. I sin dom, nyligen, av den 16 december 2008²³ ogiltigförklarade förstainstansrätten dessa beslut av harmoniseringsbyrån.

31. Även domstolen har meddelat två domar inom ramen för den allmänna tvisten mellan det tjeckiska företaget Budvar och det amerikanska företaget Anheuser-Busch: dels dom av den 16 november 2004, Anheuser-Busch,²⁴ dels den ovannämnda domen i målet Bud I från år 2003.

32. I den förstnämnda av dessa domar, som rör den finländska förgreningen av denna långdragna historia, klargjorde domstolen vilken lagstiftning som ska tillämpas vid användningen av ett registrerat varumärke och en firma mellan vilka en konflikt kan uppstå, särskilt mot bakgrund av Avtalet om handelsrelaterade aspekter av immaterialrätter (TRIPs-avtalet).²⁵ Av denna dom går

19 — Ärendena R 1000/2001-2 och R 1024/2001-2.

20 — Förstainstansrättens dom av den 12 juni 2007 i mål T-71/04, Budějovický Budvar och Anheuser-Busch mot harmoniseringsbyrån (REG 2007, s. II-1829), punkt 228.

21 — Ärendena R 234-2005-2, R 241/2005-2, R 802/2004-2 och R 305/2005-2.

22 — Portugisisk, italiensk och fransk domstol har emellertid med stöd av Lissabonöverenskommelsen ogiltigförklarat registreringen av Bud som ursprungsbeteckning.

23 — Förstainstansrättens dom av den 16 december 2008 i de förenade målen T-225/06, T-255/06, T-257/06 och T-309/06, Budějovický Budvar (REG 2008, s. I-3555).

24 — Domstolens dom av den 16 november 2004 i mål C-245/02, Anheuser-Busch (REG 2004, s. I-10989).

25 — Detta avtal återfinns i bilaga 1 C till avtalet om upprättande av Världshandelsorganisationen, vilket godkändes på Europeiska gemenskapens vägnar genom rådets beslut 94/800/EG av den 22 december 1994 (EGT L 336, s. 1).

det inte att dra några slutsatser för att besvara de tolkningsfrågor som ställs i förevarande mål.

33. Domen i målet Bud I har däremot en betydligt mer direkt anknytning till förevarande mål. Genom den har det österrikiska kapitlet påbörjats och det är mer inriktat på geografiska beteckningar än på varumärkesrätten.

B — Målet vid den nationella domstolen

1. Faktiska omständigheter som ligger till grund för den första tolkningsfrågan

34. Bakgrunden till detta mål i Österrike är att Budvar år 1999 väckte talan vid Handelsgericht Wien och yrkade att Rudolf Ammersin GmbH (ett företag som saluför öl av märket American Bud i Österrike) skulle förbjudas att på österrikiskt territorium använda beteckningen Bud eller andra beteckningar som kunde leda till förväxling, utom då det rörde sig om Budvars egna produkter. Budvar hänvisade i första hand till det bilaterala avtalet mellan Republiken Österrike och Tjeckoslovakiska socialistiska republiken, enligt vilket beteckningen Bud (som fanns med i bilaga B till avtalet) i Österrike endast fick användas för varor av tjeckiskt ursprung.

35. Samtidigt hade Budvar väckt en likadan talan vid Landesgericht Salzburg, men där riktade den sig mot Josef Sigl KG, som har ensamrätt avseende import av ölet American Bud till Österrike. I samband med ett överklagande av ett beslut om interimistiska åtgärder i det sistnämnda målet, fastställde Oberster Gerichtshof (Österrikes högsta domstol) den 1 februari 2000 de interimistiska åtgärder som hade beslutats i föregående instans och fastslog att det skydd som beteckningen Bud åtnjöt enligt det bilaterala avtalet var förenligt med artikel 28 EG genom att det omfattades av begreppet industriell och kommersiell äganderätt enligt artikel 30 EG. Oberster Gerichtshof fann att Bud är en "enkel" (eftersom det inte finns något samband mellan produktens egenskaper och dess ursprung) och "indirekt" (eftersom det inte i sig är ett geografiskt namn, utan en beteckning som är lämplig för att informera konsumenterna om varans ursprungsplats) geografisk beteckning som omfattas av ett "absolut skydd", det vill säga oberoende av om det föreligger någon risk för förväxling eller vilseledande eller inte.

2. Domen i målet Bud I

36. Mot bakgrund av detta beslutade Handelsgericht Wien den 26 februari 2001 att vilandeförklara målet mot Ammersin och att hänskjuta fyra tolkningsfrågor till domstolen. Domstolen besvarade dessa frågor i domen av den 18 november 2003 i det ovannämnda målet Bud I.

37. Den tredje och fjärde frågan avsåg det bilaterala avtalets giltighet i Tjeckiska Republiken (det bör betänkas att avtalet ingicks av det dåvarande Tjeckoslovakien) samt verkan av artikel 307 EG.

innebär att import av varor som lagligen saluförs i en annan medlemsstat kan hindras.”

38. Av större betydelse för förevarande mål är de två första tolkningsfrågorna som hänsköts till domstolen år 2001 och som besvarades på följande vis:

39. Enligt punkterna 101 och 107 i domen ska den hänskjutande domstolen undersöka om beteckningen Bud ”enligt sakomständigheterna och den rådande uppfattningen i Tjeckiska republiken” utpekar eller hänför sig till produktens ursprung.

”1) Artikel 28 EG och förordning nr 2081/92 [...] utgör inte något hinder för tillämpningen av en bestämmelse i ett bilateralt avtal mellan en medlemsstat och ett tredje land, enligt vilken en enkel och indirekt geografisk härkomstbeteckning i detta tredje land har ett skydd i den importerande medlemsstaten, oberoende av om det föreligger någon risk för vilseledande och detta skydd innebär att import av varor som lagligen saluförs i en annan medlemsstat kan hindras.

3. Utvecklingen efter domen i målet Bud I

2) Artikel 28 EG utgör hinder för tillämpningen av en bestämmelse i ett bilateralt avtal mellan en medlemsstat och ett tredje land, enligt vilken en beteckning som varken direkt eller indirekt i detta land hänför sig till produktens geografiska härkomst har ett skydd i den importerande medlemsstaten, oberoende av om det föreligger någon risk för vilseledande eller inte, och detta skydd

40. Efter det att domstolen hade lämnat sitt svar meddelade Handelsgericht Wien dom den 8 december 2004 och ogillade klagandens talan. Den österrikiska domstolen fann att den tjeckiska befolkningen inte förknippade beteckningen Bud med staden České Budějovice eller med någon annan bestämd region eller ort. Den ansåg inte heller att Bud betecknade varor eller tjänster som härstammade från någon bestämd ort och den kunde därför inte betraktas som en geografisk beteckning. I enlighet med domstolens dom fastslog Handelsgericht Wien att skyddet av denna beteckning inte kunde anses vara förenligt med artikel 28 EG.

41. Trots att denna dom fastställdes i nästa instans var tvisten långt ifrån avgjord.

42. Genom beslut av den 29 november 2005 undanröjde Oberster Gerichtshof de lägre instansernas avgöranden och återförvisade målet till Handelsgericht Wien för att den skulle meddela en ny dom efter ytterligare handläggning. Utifrån kriterierna i punkterna 54 och 101 i domen i målet Bud I drog Oberster Gerichtshof slutsatsen att även om Bud inte är någon geografisk benämning, kan den upplysa konsumenterna om att produkten som den betecknar kommer från en viss ort, en viss region eller ett visst land. Frågan är då om konsumenterna uppfattar Bud som en ursprungsbeteckning i samband med öl. Oberster Gerichtshof fann således att det ännu inte hade klargjorts om den omtvistade beteckningen är en enkel eller indirekt geografisk beteckning.

43. Handelsgericht Wien tog upp tvisten till prövning på nytt och ogillade än en gång Budvars talan i dom av den 23 mars 2006. På grundval av en enkät som hade presenterats av Ammersin, fastställde domstolen att den tjeckiska befolkningen inte förknippade beteckningen Bud med en viss ort, en viss region eller ett visst land. Inte heller uppfattade de att ölet Bud kom från någon viss plats (inte heller från České Budějovice).

44. Klaganden överklagade än en gång domen till Oberlandesgericht Wien (regional appellationsdomstol i Wien), vilken den här gången undanröjde den överklagade domen och återförvisade målet till domstolen i första instans. Oberlandesgericht Wien rekommenderade, på förslag av Budvar, att en enkät skulle genomföras i den relevanta befolkningsgruppen för att ta reda på huruvida de tjeckiska konsumenterna förknippar beteckningen Bud med en ölprodukt, samt huruvida de (om beteckningen Bud av dem själva eller av en sakkunnig sammankopplas med öl) uppfattar det som om ölet kommer från en bestämd ort, en bestämd region eller ett bestämt land och i så fall från vilken ort eller region eller vilket land.

45. Då Handelsgericht Wien nu för tredje gången har tagit upp tvisten till prövning har den sett sig föranledd att hänskjuta ytterligare tolkningsfrågor till domstolen för att få vissa aspekter av domen i målet Bud I klarlagda. Mot bakgrund av att den faktiska och rättsliga situationen har förändrats avsevärt sedan år 2003, råder det i österrikiska domstolar fortfarande oklarhet om hur denna dom ska tolkas. Tjeckiska republiken har inträtt i Europeiska unionen, det har införts skydd för en rad beteckningar för öl från České Budějovice som geografiska beteckningar i anslutningsfördraget, och harmoniseringsbyråns andra överklagandenämnd meddelade den 14 juni 2006 beslut – som senare har ogiltigförklarats av förstainstansrätten – i vilket nämnden fastställde att beteckningen Bud, som åberopats av klaganden, inte samtidigt kan utgöra ett varumärke och en geografisk beteckning.

C — *Tolkningsfrågorna*

— Innebär dessa krav

46. I enlighet med artikel 234 EG hänskjuter Handelsgericht Wien följande tolkningsfrågor till domstolen:

”1) I dom av den 18 november 2003 [...] fastställde Europeiska gemenskapernas domstol krav för att skydd av en geografisk beteckning som i ursprungslandet varken är namn på en ort eller en region ska vara förenligt med artikel 28 EG. Enligt dessa krav ska,

1.1) att beteckningen som sådan ska ha en funktion genom vilken det geografiskt och faktiskt hänvisas till en bestämd ort eller en bestämd region, eller är det tillräckligt att beteckningen i samband med den betecknade produkten är ägnad att ge konsumenterna intrycket att produkten kommer från en viss ort eller en viss region i ursprungslandet,

1.2) att de tre villkoren ska prövas var för sig och att samtliga villkor ska vara uppfyllda,

— enligt sakomständigheterna och

1.3) att en konsumentundersökning ska genomföras i ursprungslandet för att undersöka förståelsen av begreppet, och krävs det – om frågan besvaras jakande – en låg, en medelhög eller en hög grad av bekantskap och förmåga att placera produkten rätt för att skyddet ska vara motiverat,

— den rådande uppfattningen i ursprungslandet, en region eller en ort inom denna stats territorium utpekats,

1.4) att flera företag i ursprungslandet faktiskt ska använda beteckningen som en geografisk beteckning och att

— och skyddet av beteckningen ska vara motiverat enligt artikel 30 EG.

det utgör hinder mot skyddet om ett enda företag använder beteckningen som varumärke?

som har utvidgats bilateralt till en annan medlemsstat för ytterligare en beteckning för samma produkt inte längre får upprätthållas och att förordning (EG) nr 510/2006 såtillvida är uttömmande?”

IV — Förfarandet vid EG-domstolen

2) Leder den omständigheten att en beteckning varken har meddelats eller sökts registrerad inom sexmånadersfristen enligt förordning (EG) nr 918/2004 eller enligt förordning (EG) nr 510/2006 till att ett befintligt nationellt skydd eller i vart fall ett skydd som har utvidgats bilateralt till en annan medlemsstat inte längre gäller, om beteckningen är en kvalificerad geografisk beteckning enligt den nationella lagstiftningen i ursprungsstaten?

47. Begäran om förhandsavgörande registrerades vid domstolens kansli den 25 oktober 2007.

48. Klaganden och motparten i målet vid den nationella domstolen, den grekiska och den tjeckiska regeringen samt kommissionen har inkommit med skriftliga yttranden.

3) Får den omständigheten, att skydd för flera kvalificerade geografiska beteckningar för ett livsmedel enligt förordning (EG) nr 510/2006 har förts in i ett anslutningsfördrag mellan medlemsstaterna i Europeiska unionen och en ny medlemsstat, till följd att ett befintligt nationellt skydd eller i vart fall ett skydd

49. Ombuden för Budejovický Budvar National Corporation, Rudolf Ammersin GmbH, Tjeckiska republiken, Republiken Grekland och kommissionen yttrade sig muntligen vid förhandlingen den 2 december 2008.

V — Prövning av tolkningsfrågorna

A — *Två inledande överväganden*

50. Denna begäran om förhandsavgörande har två egenheter som först bör granskas.

1. Tolkning av en tidigare dom

51. Den första egenheten ligger i att Handelsgericht Wien begär att domstolen ska klargöra innebörden av vissa delar av domen i målet Bud I.

52. Den omständigheten att begäran om förhandsavgörande delvis avser en dom från domstolen och inte en gemenskapsbestämelse, utgör enligt min bedömning inget hinder för att ta upp begäran till sakprövning. Rättspraxis visar att domstolen tidigare har prövat den här typen av begäran om förhandsavgörande från nationella domstolar, exempelvis i dom av den 16 mars 1978 i målet Robert Bosch²⁶ och i dom av den 16 december 1992, i målet kallat Stoke-on-Trent.²⁷

26 — Dom av den 16 mars 1978 i mål 135/77, Robert Bosch (REG 1978, s. 855).

27 — Dom av den 16 december 1992 i mål C-169/91, Council of the City of Stoke-on-Trent och Norwich City Council (REG 1992, s. I-6635; svensk specialutgåva, s. I-227).

53. Bakgrunden till denna begäran om tolkning av en tidigare dom är att två österrikiska domstolar som står i ett hierarkiskt förhållande till varandra har olika uppfattning om domens innebörd. Oberster Gerichtshofs och Oberlandesgericht Wiens uppfattning om hur bevisningen rörande en aspekt av målet (hur beteckningen Bud uppfattas i Tjeckiska republiken) ska bedömas och värderas har föranlett Handelsgericht Wien att begära ett förhandsavgörande från domstolen, måhända i förhoppning om att domstolen ska ge Handelsgericht Wien rätt eller åtminstone sätta punkt för de latenta meningsskiljaktigheterna mellan de nationella domstolarna.

54. Det ankommer emellertid inte på domstolen att göra detta. I domen i målet Bud I fastslog domstolen uttryckligen att det ankommer på den nationella domstolen att värdera bevisningen och det finns inget skäl att ompröva den ståndpunkten eller att ange fler kriterier eller ytterligare preciseringar utöver dem som domstolen redan har angivit.

2. Ändrad utgångspunkt

55. Den andra egenheten i förevarande mål är att den nationella domstolen har olika utgångspunkter i de tre tolkningsfrågorna. I den första frågan undrar Handelsgericht Wien vilka kriterierna är för att Bud ska anses vara en ”enkel och indirekt” geografisk beteckning som är förenlig med artikel 28 EG. I den

andra och den tredje frågan utgår Handelsgericht Wien från att beteckningen är en ”kvalificerad” geografisk beteckning enligt den nationella lagstiftningen i ursprungsstaten.

56. Enligt doktrinen²⁸ och rättspraxis²⁹ är det skillnad mellan enkla och kvalificerade geografiska beteckningar.

57. Enkla geografiska beteckningar kräver inte att produkterna har ett särskilt kännetecken eller visst anseende som är knutet till den plats som de kommer från, men de måste vara lämpliga för att identifiera denna plats. Kvalificerade geografiska beteckningar däremot beskriver en produkt som har en viss egenskap, ett visst rykte eller något annat kännetecken som har anknytning till dess ursprung. Utöver det geografiska sambandet finns det även en kvalitativ koppling som dock är mindre stark än för ursprungsbeteckningar, vilka är förbehållna produkter vilkas egenskaper beror på naturliga och mänskliga faktorer på ursprungsplatsen. Endast ursprungsbeteckningar och kvalificerade geografiska beteckningar åtnjuter skydd enligt gemenskapens bestämmelser.

58. I domen i målet Bud I fann domstolen att Bud är en enkel geografisk beteckning³⁰ som inte omfattas av förordning nr 2081/92. Domstolen fastslog där också vad som krävs för att skyddet av denna beteckning ska vara förenligt med gemenskapsrätten på det nationella planet och för att det ska omfatta ett tredje land. Då nya frågor nu hänskjuts rörande innehållet i domen, upprepar den hänskjutande domstolen först sin ursprungliga uppfattning att det rör sig om en enkel geografisk beteckning. Förvånande nog ställer den därefter två frågor som bygger på att Bud skulle kunna vara en kvalificerad geografisk beteckning som omfattas av gemenskapsrättens tillämpningsområde.

59. Klagandeföretaget menar att denna brist på konsekvens innebär att domstolen inte kan ta upp den första tolkningsfrågan till sakprövning.

60. Enligt fast rättspraxis ankommer det uteslutande på den nationella domstol vid vilken tvisten anhängiggjorts att bedöma såväl om ett förhandsavgörande är nödvändigt för att döma i saken som relevansen av de frågor som ställs till domstolen i enlighet med artikel 234 EG.³¹ Domstolen har emellertid medgivit att det vid behov ankommer på

28 — Se bland annat Cortés Martín, J.M., *La protección de las indicaciones geográficas en el comercio internacional e intracomunitario*, Ministerio de Agricultura, Pesca y Alimentación, Madrid, 2003, s. 347.

29 — Dom av den 10 november 1992 i mål C-3/91, Exportur (REG 1992, s. I-5529; svensk specialutgåva, s. 159), punkt 11, och av den 7 november 2000 i mål C-312/98, Warsteiner (REG 2000, s. I-9187), punkterna 43 och 44, samt domen i målet Bud I, punkt 54.

30 — Detta hade nämligen den hänskjutande domstolen hävdat, med stöd av ett tidigare beslut av Österrikes högsta domstol.

31 — Dom av den 16 juli 1992 i mål C-83/91, Meilicke (REG 1992, s. I-4871; svensk specialutgåva, s. I-105), punkt 23, av den 18 mars 2004 i mål C-314/01, Siemens och ARGE Telekom (REG 2004, s. I-2549), punkt 34, av den 22 november 2005 i mål C-144/04, Mangold (REG 2005, s. I-9981), punkt 34, av den 18 juli 2007 i mål C-119/05, Lucchini (REG 2007, s. I-6199), punkt 43, och av den 6 november 2008 i mål C-248/07, Trespa International (REG 2008, s. I-8221), punkt 32.

domstolen att för att pröva sin behörighet granska de förutsättningar under vilka den nationella domstolen fört frågorna vidare till domstolen.³² Så är fallet när den fråga som har ställts är rent hypotetisk.³³ Den samarbetsanda som måste råda vid behandlingen av en begäran om förhandsavgörande innebär nämligen att den nationella domstolen ska ta hänsyn till den uppgift som domstolen har anförtrotts, vilken är att bidra till rättsskipningen i medlemsstaterna och inte att avge rådgivande yttranden i allmänna eller hypotetiska frågor.³⁴

61. Handelsgericht Wien har också själv indirekt i sitt beslut tillstått att den första frågan är hypotetisk. Den anger att det år 2000 (då de tolkningsfrågor hänskjöts som gav upphov till domen i målet Bud I) visserligen "förutsattes att beteckningen Bud är en enkel och indirekt geografisk beteckning", men att förhållandena nu är helt andra. I domen i målet Bud I "hänvisades till situationen i ursprungslandet, alltså Tjeckiska republiken, beträffande frågan huruvida skyddet av en indirekt geografisk beteckning är förenligt med artikel 28 EG", och det angavs att "Bud är skyddad enligt lag som ursprungsbeteckning i Tjeckiska republiken".

32 — Dom av den 16 december 1981 i mål 244/80, Foglia (REG 1981, s. 3045; svensk specialutgåva, s. 243), punkt 21.

33 — Dom av den 13 mars 2001 i mål C-379/98, Preussen Elektra (REG 2001, s. I-2099), punkt 39, av den 22 januari 2002 i mål C-390/99, Canal Satélite Digital (REG 2002, s. I-607), punkt 19, av den 5 februari 2004 i mål C-380/01, Schneider (REG 2004, s. I-1389), punkt 22, och av den 12 juni 2008 i mål C-458/06, Skatteverket (REG 2008, s. I-4207), punkt 25.

34 — Dom av den 16 december 1981 i det ovannämnda målet 244/80, Foglia, punkterna 18 och 20, dom av den 3 februari 1983 i mål 149/82, Robards (REG 1983, s. 171), punkt 19, dom i det ovannämnda målet Meilike, punkt 64, och dom av den 18 december 2007 i mål C-62/06, Zefeser (REG 2007, s. I-11995), punkt 15.

62. Trots dessa kategoriska påståenden pågår det fortfarande en diskussion om vilken innebörd beteckningen Bud har i Tjeckiska republiken och det är i själva verket denna diskussion som hela målet vid den nationella domstolen handlar om. Ett svar på den första tolkningsfrågan skulle bidra till att klarlägga huruvida Bud uppfyller villkoret att ett visst område ska utpekats, vilket krävs för att Bud ska anses vara en geografisk beteckning. Om det dessutom finns en kvalitativ koppling eller något annat skäl för att Bud ska betraktas som en ursprungsbeteckning i Tjeckiska republiken, skulle det vara till mycket stor nytta om domstolen besvarade den andra och den tredje frågan.

63. Även om det vanligtvis krävs att sakförhållandena är klarlagda och att de frågor som utslutande ska bedömas enligt nationell rätt är avgjorda när ett ärende hänskjuts till domstolen,³⁵ bör domstolen därför i det här fallet ta upp de tre tolkningsfrågorna till sakprövning.

B — Den första tolkningsfrågan

64. Handelsgericht Wiens första tolkningsfråga rör de delar av domen i målet Bud I där domstolen fastslagit "krav för att skydd av en

35 — Dom av den 10 mars 1981 i de förenade målen 36/80 och 71/80, Irish Creamery Milk Suppliers Association (REG 1981, s. 735; svensk specialutgåva, s. 29), punkt 6.

geografisk beteckning som i ursprungslandet varken är namn på en ort eller en region ska vara förenligt med artikel 28 EG”.

65. Närmare bestämt handlar det om punkterna 101 och 107 i domen, i vilka den hänskjutande domstolen uppmanas att undersöka om användningen av beteckningen Bud ”enligt sakomständigheterna och den rådande uppfattningen i Tjeckiska republiken” innebär att en region eller en ort inom denna stats territorium utpekats. Om så är fallet och det nationella skyddet är ”motiverat enligt artikel 30 EG” får skyddet enligt gemenskapsrätten utvidgas till en annan medlemsstats territorium. I annat fall strider det mot artikel 28 EG.

1. Metoden för att klarlägga huruvida Bud förknippas med en viss plats

66. Den hänskjutande domstolen undrar till att börja med om det krävs att beteckningen som sådan har en funktion genom vilken det geografiskt och faktiskt hänvisas till en ort eller en region eller om det är tillräckligt att beteckningen ger konsumenterna intrycket att produkten kommer från en viss plats.

67. I punkt 101 i domen i målet Bud I anger domstolen att det bör undersökas huruvida

beteckningen Bud innebär att en viss region eller ort ”utpekats”, vilket förefaller innebära att den utgör ett ortnamn. I punkt 107 avfärdas emellertid denna tanke eftersom det där talas om ett direkt eller indirekt utpekande. Dessutom förutsätts det i domen att Bud är en ”enkel och indirekt” geografisk beteckning.³⁶

68. Geografiska beteckningar och ursprungsbeteckningar består inte alltid av geografiska namn. Är de geografiska namn kallas de ”direkta” och i annat fall indirekta, förutsatt att konsumenterna genom beteckningen får information om att livsmedlet som det betecknar kommer från en viss ort, en viss region eller ett visst land. Förordning nr 510/2006 ger i sig utrymme för denna sistnämnda möjlighet genom att det i artikel 2.2 hänvisas till ”traditionella namn”, även icke-geografiska.³⁷

69. För att kraven i domen i målet Bud I ska vara uppfyllda är det således tillräckligt att produktens ursprungsort identifieras genom beteckningen. I förevarande mål ska det klargöras huruvida beteckningen Bud klargör för den tjeckiska befolkningen att

³⁶ — Domen i det ovannämnda målet Bud I, punkt 54.

³⁷ — Enligt förordning nr 2081/92 gällde detta bara ursprungsbeteckningar (åtminstone uttryckligen).

detta öl kommer från staden České Budějovice. Det innebär dock inte att namnet bara utgör en geografisk beteckning om det nämns tillsammans med produkten i fråga.

70. Vissa av motpartens invändningar är relevanta. I punkterna 25 och 26 i sitt skriftliga yttrande har Ammersin hävdat att konkurrenten Budvar *de facto* använder ordet Bud som ett varumärke och inte som en geografisk beteckning.³⁸ Detta skulle kunna försvåra en objektiv bedömning av vilken funktion ordet Bud verkligen fyller, eftersom "öldrickerare i likhet med bilister normalt vet i vilken ort, i vilken region eller i vilket land som ölet eller bilen som de har köpt har producerats". Därför borde dessa varumärken inte förväxlas med ursprungs-beteckningar. Ammersin belyser detta med exemplen Coca-Cola och Volkswagen. De flesta amerikaner vet att Coca-Cola produceras i Atlanta och många tyskar förknippar Volkswagen med staden Wolfsburg, men det innebär inte att någon av dessa två blir en geografisk beteckning.

71. Oberoende av om den tjeckiska allmänheten kan gissa varifrån "ölet Bud" kommer, måste det klarläggas huruvida beteckningen Bud är tillräckligt tydlig för att den ska föra tankarna till en produkt, öl, och till produktens ursprung, staden České Budějovice.

72. För att Bud ska uppfattas som en geografisk beteckning måste de tjeckiska konsumenterna förknippa den med en särskild plats och med framställning av öl, precis som "cava" leder tankarna till ett mousserande vin från Spanien, "grappa" till en italiensk spritdryck och "feta" till en grekisk ost.³⁹

2. Huruvida de tre villkoren är oberoende av varandra

73. I den andra delen av den första tolkningsfrågan undrar Handelsgericht Wien om avsikten med domen i målet Bud I, genom att det där fastslås att allt är beroende av "sakomständigheterna och den rådande uppfattningen i Tjeckiska republiken" samt av huruvida skyddet av beteckningen Bud i Tjeckien är motiverat enligt artikel 30 EG, "är att införa en differentiering och att tre olika villkor måste vara uppfyllda eller om det är tillräckligt att de tjeckiska konsumenterna förknippar beteckningen Bud (eventuellt i samband med den betecknade produkten, beroende på svaret på den första frågan) med en viss ort, en viss region eller ett visst land".

38 — Jag återkommer närmare till detta nedan.

39 — Jag hänvisar till mina förslag till avgörande av den 24 juni 1997 i mål C-317/95, *Canadane Cheese Trading*, punkt 73 (dom av den 8 augusti 1997, REG 1997, s. I-468), och av den 10 maj 2005 i de förenade målen C-465/02 och C-466/02, *Tyskland och Danmark mot kommissionen*, punkt 188 (dom av den 25 oktober 2005, REG 2005, s. I-9115).

74. Den sistnämnda tolkningen är mer korrekt. Formuleringarna i domen i målet Bud I förefaller vara inspirerade av punkt 12 i domen i det ovannämnda målet Exportur, enligt vilken skyddet av ursprungsbeteckningar bestäms av lagstiftningen i importlandet ”och av de faktiska villkor och de uppfattningar som gäller där”. I målet Bud I var det emellertid förhållandena i varornas ursprungsland (Tjeckiska republiken) som skulle beaktas och inte förhållandena i importlandet (Österrike), eftersom syftet med målet var att klarlägga huruvida skyddet av beteckningen Bud i Tjeckien även omfattade Österrike enligt ett bilateralt avtal.

75. Punkt 101 innebär således att de tjeckiska konsumenterna måste förknippa Bud med en viss ort eller en viss region, på de villkor som anges i svaret på fråga 1.1, men att det inte behöver föreligga några speciella ”omständigheter”.

76. Om detta villkor är uppfyllt bör det kontrolleras att beteckningen Bud inte har blivit generisk i ursprungsstaten, vilket enligt rättspraxis är en förutsättning för att en härkomstbeteckning ska falla inom ramen för begreppet ”industriell äganderätt” i den mening som avses i artikel 30 EG.⁴⁰ I så fall är

skyddet motiverat mot bakgrund av kriterierna i denna bestämmelse.

3. Behovet av att göra en enkät

77. I den tredje delen av den första tolkningsfrågan undrar den hänskjutande domstolen vilket sätt som är lämpligt ”för att undersöka förståelsen av begreppet” i ursprungslandet och särskilt om en enkät bör göras.

78. Det följer av rättspraxis att enkäter får användas för att klargöra om en reklamuppgift är vilseledande⁴¹ eller för att bedöma om ett varumärke har särskiljningsförmåga.⁴² I båda fallen har domstolen fastslagit att det ankommer på den nationella domstolen att i enlighet med nationell rätt avgöra vilken metod som ska tillämpas.

79. Enligt principen om processuell autonomi ankommer det således även i förevarande mål på de nationella domstolarna att

40 — Dom i det ovannämnda målet Bud I, punkt 99, i det ovannämnda målet Exportur, punkt 37, och dom av den 4 mars 1999 i mål C-87/97, Consorzio per la tutela del formaggio Gorgonzola (REG 1999, s. I-1301), punkt 20. När det gäller huruvida en beteckning är generisk hänvisar jag till mitt förslag till avgörande i det ovannämnda målet Tyskland och Danmark mot kommissionen, punkterna 46–49.

41 — Dom av den 16 juli 1998 i mål C- 210/96, Gut Springenheide och Tusky (REG 1998, s. I-4657), punkt 35, och av den 13 januari 2000 i mål C-220/98, Estée Lauder Cosmetics (REG 2000, s. I-117), punkt 31.

42 — Dom av den 4 maj 1999 i de förenade målen C-108/97 och C-109/97, Windsurfing Chiemsee (REG 1999, s. I-2779), punkt 53.

i enlighet med nationell rätt avgöra huruvida det är lämpligt att inhämta ett sakkunnigutlåtande eller låta göra en konsumentenkät för att klarlägga vilket värde beteckningen Bud har som härkomstbeteckning, samt fastställa hur stor andel av konsumenterna som ska anses vara tillräckligt signifikant i detta sammanhang.

82. En geografisk beteckning är inte samma sak som ett varumärke, men det finns beröringspunkter mellan dem. Båda skyddar en produkts goodwill mot otillåten användning från tredje mans sida och ger information om från vilket geografiskt område respektive från vilket företag produkten härrör. Skillnaden ligger i att ett varumärke skyddar ett privat intresse, innehavarens, medan en geografisk beteckning skyddar alla producenter i det berörda området.

4. Användningen av beteckningen Bud av ett enda företag

80. I den fjärde och sista delen av den första tolkningsfrågan undrar Handelsgericht Wien huruvida det enligt domen i målet Bud I krävs att flera företag i ursprungslandet använder beteckningen som en geografisk beteckning och huruvida det utgör hinder mot skyddet om bara ett enda företag använder beteckningen som varumärke.

83. Enligt min mening innebär inte denna precisering att en geografisk beteckning måste användas av flera företag samtidigt i regionen för att den ska vara giltig, utan det beror på andra faktorer. Jag anser åtminstone inte att punkt 101 i domen i målet Bud I ger stöd för en sådan uppfattning, vilket det ges sken av i begäran om förhandsavgörande. I denna punkt anger domstolen att "sakomständigheterna" och den rådande uppfattningen om den omtvistade beteckningen i Tjeckiska republiken bör klarläggas.

81. Den nationella domstolens frågor grundar sig på att "beteckningen Bud är ett i Tjeckiska republiken registrerat varumärke som tillhör klaganden". Klaganden är också det enda företaget som använder denna beteckning i Tjeckiska republiken, trots att "det ligger i en ursprungsbetecknings natur att den används av alla berättigade producenter i en viss region".

84. Nu handlar det emellertid inte om ett varumärke eller en geografisk beteckning som registrerats på gemenskapsnivå. Hur många aktörer som i praktiken behöver använda sig av beteckningen för att den ska gälla måste följaktligen fastställas enligt den nationella rätten, mot bakgrund av det bilaterala avtalet.

85. Detta gäller även frågan huruvida den omständigheten att Bud används som varumärke av ett enda företag utgör hinder mot att den skyddas som geografisk beteckning.

87. I förevarande mål bör emellertid denna eventuella konflikt mellan användningen av varumärket Bud och ett erkännande av Bud som en geografisk beteckning prövas av den nationella domstolen, i enlighet med det bilaterala avtalet.

86. Gemenskapsrätten innehåller vissa regler för att lösa konflikter mellan geografiska beteckningar och varumärken. I dessa regler ges de geografiska beteckningarna ett visst företräde, kanske för att de skyddar allmänintresset, att konsumenterna får kännedom om produkternas ursprung och egenskaper.⁴³ Enligt artikel 14 i förordning nr 510/2006 ska en ansökan om registrering av ett varumärke som utgörs av en ursprungs-beteckning eller en skyddad geografisk beteckning avslås, medan ett varumärke som har registrerats tidigare eller som har förvärvats i god tro får fortsätta att användas parallellt med de beteckningar som har registrerats senare enligt gemenskapsrätten. Enligt gemenskapens bestämmelser om varumärken är det också förbjudet att använda sig av kännetecken som kan vara vilseledande med avseende på varans geografiska ursprung.⁴⁴

C — Den andra tolkningsfrågan

88. Med den andra tolkningsfrågan vill den österrikiska domstolen få klarlagt huruvida ett befintligt nationellt skydd eller ett skydd som har utvidgats bilateralt till en annan medlemsstat upphör att gälla om en beteckning inte har meddelats kommissionen för gemenskapsregistrering, om beteckningen är en kvalificerad geografisk beteckning enligt den nationella lagstiftningen i ursprungsstaten (i förevarande mål Tjeckiska republiken).⁴⁵

89. Domstolen ombeds således att uttala sig om huruvida gemenskapens bestämmelser

43 — Resinek, N., "Geographical indications and trademarks: Coexistence or 'first in time, first in right' principle?", *European intellectual property review*, vol. 29 (2007), issue 11, s. 446–455; von Mühlendhal, A., "Geographical indications and trademarks in the European Union: conflict or coexistence", *Festschrift till Marianne Levin*, 2008, s. 401–410, och Martínez Gutiérrez, A., "La tutela comunitaria de las denominaciones geográficas protegidas ante las marcas registradas", *Noticias de la Unión Europea*, año XIX (2003), nr 219, s. 27–36.

44 — Artikel 3.1 c och g och artikel 12.2 b i rådets första direktiv 89/104/EEG av den 21 december 1988 om tillnärningen av medlemsstaternas varumärkeslagar (EGT L 40, s. 1; svensk specialutgåva, område 13, volym 17, s. 178). För närmare information om tolkningen av dessa bestämmelser, se dom av den 4 maj 1999 i de förenade målen C-108/97 och C-109/97, Windsurfing Chiemeesee (REG 1999, s. I-2779). När det gäller konflikter mellan varumärken och ursprungs-beteckningar, se dom av den 7 januari 2004 i mål C-100/02, Gerolsteiner Brunnen (REG 2004, s. 691).

45 — I begäran om förhandsavgörande står det ordagrant "att en beteckning varken har meddelats eller sökts registrerad inom sexmånadersfristen enligt förordning (EG) nr 918/2004". Denna frist föreskrevs i artikel 17 i den gamla förordningen nr 2081/92 och den började löpa då förordningen trädde i kraft. Den finns logiskt nog inte med i den nya förordningen nr 510/2006. I förordning nr 918/2004 å sin sida hänvisas endast till om en ansökan om registrering "enligt förordning (EEG) nr 2081/92 har lämnats in till kommissionen före den 31 oktober 2004". Denna bestämmelse hindrar emellertid inte att det ordinarie registreringsförfarandet enligt den nya förordningen nr 510/2006 används. För detta förfarande finns ingen tidsfrist. I mina överväganden rörande de nationella bestämmelsernas fortlevnad tar jag därför inte upp denna sexmånadersfrist.

om skydd för geografiska beteckningar och ursprungsbeteckningar är uttömmande. Frågan är en av de mest omdiskuterade inom detta område och den har endast delvis behandlats i rättspraxis.

90. Vad beträffar beteckningar som inte har någon geografisk koppling och som alltså varken direkt eller indirekt anger produktens geografiska ursprung, fastslags det i domen i målet Bud I att ett skydd av sådana beteckningar inte var förenligt med artikel 28 EG. Således finns det inget nationellt skydd för sådana beteckningar.⁴⁶ Inte heller åtnjuter de skydd enligt gemenskapsrätten.

91. Vad beträffar enkla geografiska beteckningar följer det av domen i målet Bud I och av domen i målet Warsteiner⁴⁷ att ett nationellt skydd av dessa beteckningar är förenligt med artikel 28 EG, eftersom de omfattas av undantagen under rubriken "industriell äganderätt" i artikel 30 EG. Den här typen av beteckningar omfattas inte av gemenskapsrätten (enligt vilken beteckningen måste ha en geografisk innebörd och produkterna måste ha ett särskilt kännetecken eller ett anseende som är knutet till den plats som de kommer från).

46 — Se även dom av den 7 maj 1997 i de förenade målen C-321/94, C-322/94, C-323/94 och C-324/94, Pistre (REG 1997, s. I-2343), punkterna 35 och 36.

47 — Dom av den 7 november 2000 i mål C-312/98, Warsteiner (REG 2000, s. I-9187).

92. Ursprungsbeteckningarna och de kvalificerade geografiska beteckningarna uppfyller emellertid gemenskapsrättens kriterier och kan därmed registreras och erhålla skydd enligt förordning nr 510/2006. Om de däremot inte registreras i gemenskapen uppstår frågan huruvida medlemsstaterna får skydda dem med ett eget system eller om ovannämnda förordning är uttömmande och alla åtgärder från medlemsstaternas sida inom förordningens formella och materiella tillämpningsområde därmed är otillåtna.

93. Detta är ett svårt dilemma.⁴⁸ I grund och botten handlar det här om diskussionen kring gemenskapens "föregripande" och frågan i vilken omfattning och i vilka fall medlemsstaternas konkurrerande behörighet inom ett område kan ha rubbats genom gemenskapslagstiftarens ingripande.⁴⁹

94. I förevarande mål kompliceras diskussionen av att tillämpningen av de nationella bestämmelserna stöds av artikel 30 EG. Det följer av fast rättspraxis att syftet med denna

48 — Beträffande detta instämmer jag i det som generaladvokaten Jacobs anförde i punkt 41 i sitt förslag till avgörande i målet Warsteiner av den 25 maj 2000. Frågan huruvida nationella bestämmelser inom förordningens tillämpningsområde kan existera parallellt med förordningen prövades emellertid inte i det målet, vilket endast rörde frågan huruvida ett nationellt system till skydd för enkla härkomstbeteckningar, som tveklöst faller utanför förordningens tillämpningsområde, är lagligt.

49 — Som Weatherill, S. har påpekat har domstolen en viktig funktion att fylla när det gäller att fastslå omfattningen av denna eventuella "rubbning", men domstolens uppgift är inte att välja mellan förtjänsterna hos två konkurrerande regelsystem, utan att tolka gemenskapsrätten för att avgöra huruvida hela tillämpningsområdet uppfylls av den (Weatherill, S., "Beyond preemption? Shared competence and constitutional change in the European Community", *Legal Issues of the Maastricht Treaty*, Wiley, 1999, s. 18).

bestämmelse inte är att ”förbehålla vissa frågor för medlemsstaternas exklusiva jurisdiktion, utan endast att i den nationella lagstiftningen tillåta undantag från principen om fri rörlighet i den utsträckning det är befogat för att uppnå de mål som anges i den artikeln”.⁵⁰ Det kan emellertid vara så att det inte är befogat att utnyttja undantagen i artikel 30 EG, om vissa intressen samtidigt skyddas av en gemenskapsbestämmelse och av de nationella bestämmelserna när harmoniseringen har fullbordats.⁵¹

95. Det framgår inte klart av förordning nr 510/2006 om så är fallet, vilket lett till att det råder delade meningar i doktrinen⁵² och att medlemsstaterna har dragit olika slutsatser.

96. Enligt min bedömning är uppfattningen att gemenskapssystemet har exklusiv behörighet mer förenlig med gemenskapsbestämmelsernas lydelse och syfte och med domstolens rättspraxis.

50 — Dom av den 5 oktober 1977 i mål 5/77, Tedeschi (REG 1977, s. 1555), punkt 34.

51 — Det finns flera exempel i rättspraxis rörande den gemensamma jordbrukspolitiken: dom av den 5 oktober 1977 i mål 5/77, Tedeschi (REG 1977, s. 1555), punkt 35, av den 5 april 1979 i mål 148/78, Ratti (REG 1979, s. 1629; svensk specialutgåva, s. 439), punkt 36, av den 8 november 1979 i mål 251/78, Denkavit (REG 1979, s. 3369), punkt 14, av den 20 september 1988 i mål 190/87, Moormann (REG 1988, s. 4689), punkt 10, och av den 5 oktober 1994 i mål C-323/93, Centre d'insémination Crespelle (REG 1994, s. I-5077; svensk specialutgåva, s. I-207), punkt 31.

52 — Motparten i målet vid den nationella domstolen åberopar mer än tio författare som har hävdat principen om exklusiv tillämpning av gemenskapsrätten på kvalificerade geografiska beteckningar. Det finns även en mängd författare som är av motsatt uppfattning. I Cortés Martín, J.M., *a.a.*, s. 452, finns en längre sammanfattning av de olika vetenskapliga ståndpunkterna.

1. Den ordagranna lydelsen av förordning nr 510/2006 och förordning nr 918/2004

97. Till skillnad från varumärkesområdet, där ett system med skydd på såväl nationell nivå som gemenskapsnivå har införts,⁵³ har gemenskapslagstiftaren när det gäller geografiska beteckningar begränsat sig till att anta en förordning för att skydda dessa beteckningar på gemenskapsnivå, utan att samtidigt harmonisera eventuella nationella bestämmelser.

98. Bakom denna annorlunda regleringsstrategi ligger måhända en uppfattning att bestämmelser i medlemsstaterna som eventuellt verkar inom det område som uteslutande faller under gemenskapsförordningen inte kan bibehållas. Förordning nr 510/2006 innehåller vissa indikationer på detta.

99. Artikel 5.6 i förordningen är ganska upplysande, men den kräver visa preciseringar.

100. Där föreskrivs att medlemsstaten på nationell nivå, med giltighet från och med den dag då ansökan har inkommit till

53 — Genom rådets förordning (EG) nr 40/94 av den 20 december 1993 om gemenskapsvarumärken (EGT L 11, s. 1) infördes ett gemenskapsystem och parallellt med det harmoniserades den nationella lagstiftningen genom rådets ovan nämnda första direktiv 89/104/EEG.

kommissionen, får ”fatta beslut enligt denna förordning om ett tillfälligt skydd för en beteckning” (första stycket). Längre fram föreskrivs att ”[d]et nationella tillfälliga skyddet skall upphöra att gälla från och med den dag då ett beslut om registrering fattas” (tredje stycket), samt att ”den berörda medlemsstaten skall bära hela ansvaret för följderna av ett sådant nationellt tillfälligt skydd för det fall beteckningen inte skulle bli registrerad i enlighet med denna förordning” (fjärde stycket).

beslut om gemenskapsregistrering fattas, men det hindrar inte att bestämmelsen kan användas som ett tolkningsredskap. En förordning av det här slaget skulle sakna mening om medlemsstaterna kunde behålla sina egna bestämmelser inom det område som uteslutande faller under förordningen, då beteckningen omfattas av de nationella bestämmelserna under övergångsperioden.

101. Domstolen konstaterade i sin dom i det ovannämnda målet Warsteiner att artikel 5.6⁵⁴ alltså ”saknar (...) betydelse för frågan huruvida medlemsstaterna på sitt nationella territorium kan bevilja ett skydd enligt deras nationella rätt för geografiska beteckningar som de inte begärt registrering av enligt förordning nr 2081/92 eller som inte uppfyller villkoren för skydd enligt denna förordning” (punkt 53).

103. Uppfattningen att det nationella skyddet för kvalificerade geografiska beteckningar bara ska kvarstå under en övergångsperiod förefaller ligga till grund för övergångsbestämmelserna i förordning nr 918/2004 om skydd för ursprungs-beteckningar och geografiska beteckningar för jordbruksprodukter och livsmedel från de nya medlemsstaterna.

102. Det stämmer visserligen att det av artikel 5.6 inte framgår huruvida gemenskapsförordningen är uttömmande, utan där föreskrivs endast vad som får ske fram till dess att

104. Enligt artikel 1 i denna förordning får Tjeckiska republiken och de andra stater som anslöts till unionen år 2004 ”behålla det nationella skydd för (...) ursprungs-beteckningar och geografiska beteckningar, i enlighet med förordning (EEG) nr 2081/1992, som är i kraft den 30 april 2004” till och med den 31 oktober 2004. Vidare föreskrivs, parallellt

54 — Domen avser artikel 5.5 andra stycket i förordning nr 2081/92 som då gällde och vars innehåll återges i artikel 5.6 i förordning nr 510/2006.

med bestämmelserna i artikel 5.6 i förordning nr 510/2006, att om en ansökan om registrering har lämnats in till kommissionen får detta skydd bibehållas fram till dess att ett beslut har fattats.

2. Syftet med gemenskapsbestämmelserna och förarbetena

105. Denna bestämmelse, som är tydligare än artikel 5 i förordning nr 510/2006, handlar inte bara om att nationella bestämmelser när en ansökan om registrering har gjorts ska bibehållas fram till dess att beslut har fattats. Där föreskrivs också uttryckligen att de system som gällde i medlemsstaterna vid tidpunkten för anslutningen bara skulle bibehållas till och med den 31 oktober 2004, och av detta följer att det efter dessa tidpunkter inte längre finns något skydd i medlemsstaterna som gäller inom samma område som gemenskapsförordningen.

107. Syftena med förordning nr 510/2006 kan endast uppnås med hjälp av enhetliga gemenskapsbestämmelser om skydd för ursprungsbeteckningar och geografiska beteckningar.

108. Förordningen tillkom för att tillgodose behovet av en "gemenskapsstrategi" inom detta område.

106. Enligt min bedömning vederläggs inte denna slutsats av att det föreskrivs att det är den berörda medlemsstaten "som är ansvarig för konsekvenserna för ett sådant nationellt skydd om beteckningen inte är registrerad på gemenskapsnivå" (och inte heller av den parallella bestämmelsen i artikel 5.6 fjärde stycket i förordning nr 510/2006). Här avses konsekvenserna för det nationella skyddet under övergångsperioden om beteckningen inte blir registrerad och inte konsekvenserna av att en reglering i medlemsstaterna bibehålls efter denna övergångsperiod.

109. Detta framgår av sjätte och sjunde skälet i 1992 års förordning, där det fastslås att "strävan att skydda jordbruksprodukter eller livsmedel som har ett känt geografiskt ursprung har gjort att vissa medlemsstater har infört registrerade ursprungsbeteckningar". Vidare konstateras där att det emellertid finns nationella "olikheter" i sättet att ordna registrering och att en "gemenskapsmetod" bör planeras, eftersom "ett gemensamt regelverk för skydd av dessa beteckningar gör det möjligt att utveckla dessa, eftersom ett sådant skydd med enhetlig metod säkerställer konkurrens på lika villkor mellan

produkter med sådana beteckningar och höjer produkternas trovärdighet i konsumenternas ögon” (skäl 6 i den nya förordningen från 2006 har en mycket likartad lydelse).

112. Förarbetena till förordning nr 2081/92 ger också en vink om gemenskapslagstiftarens avsikt.

110. Vad som eftersträvas är således att säkerställa samma kvalitet för alla konsumenter inom ramarna för fördraget, ett mål som är svårt att uppnå om beteckningar som har samma egenskaper som dem som är registrerade i gemenskapsregistret särbehandlas, även om det sker inom ett begränsat geografiskt område.⁵⁵

113. Kommissionens inställning har hela tiden framgått tydligt. I sitt förslag från år 1990⁵⁶ betonade kommissionen att de nationella skyddsmekanismerna borde ersättas av gemenskapens skydd, en ståndpunkt som den senare har hållit fast vid i samband med sina interventioner inför domstolen. Ekonomiska och sociala kommittén förespråkade däremot i sitt yttrande att båda nivåerna skulle finnas kvar.⁵⁷

111. Det är sannolikt därför som fördelarna med att göra bestämmelserna om kvalificerade geografiska beteckningar mer enhetliga har betonats så starkt i skälen i de två förordningarna, särskilt som det inte samtidigt har antagits ett direktiv om harmonisering av förekommande nationella system. Om avsikten trots denna ”enhetlighet” hade varit att permanenta deras giltighet skulle en harmonisering ha gjorts på samma sätt som med varumärkena.

114. Meningsskiljaktigheterna kvarstod under förhandlingsprocessen, men rådet valde slutligen att inte föra in någon uttrycklig bestämmelse om de nationella systemens bibehållande. Rådet gav emellertid en antydning om att förordningen är uttömmande, genom att i skäl 12 föreskriva att ”för att en geografisk beteckning eller en ursprungsbe-
teckning skall åtnjuta skydd i varje medlemsstat måste den registreras på gemenskapsnivå”.

55 — Enligt López Escudero, M., skapades genom förordning nr 2081/92 ”en inre marknad för geografiska beteckningar [...] ett skydd för beteckningen som får konsekvenser inom hela gemenskapen och som är mycket mer gynnsamt för tillverkarna än det skydd som de nationella bestämmelserna erbjuder [...]. Genom förordning nr 2081/92 har EG infört ett särskilt system för skydd för geografiska beteckningar för att minska de problem för handeln inom gemenskapen som skillnaderna mellan de befintliga nationella systemen medför”, vilka nu får anses ha undanröjts (López Escudero, M., ”Parmigiano, feta, epoisse y otros manjares en Luxemburgo – Las denominaciones geográficas ante el TJCE”, *Une communauté de droit, Festschrift für Gil Carlos Rodríguez Iglesias*, BWV 2003, s. 410 och 419).

56 — Kommissionens förslag SEC (90) 2415 (EGT 1990, C 30).
57 — EGT C 269/63.

3. Rättspraxis

115. Även om domstolen, som jag tidigare har berört, ännu inte har yttrat sig rörande detta, talar vissa avgöranden för att gemenskapsbestämmelserna är uttömmande.

116. De begränsningar som en ansökan om registrering av en beteckning hos kommissionen medför för medlemsstaterna betonas i domarna i målet Gorgonzola⁵⁸ och i de förenade målen Chiciak och Fol.⁵⁹

117. I domen i målet Gorgonzola fastslog domstolen att uppfattningen att det skydd som en medlemsstat har beviljat en ursprungsbeteckning bibehålls efter det att den har registrerats, om det har större räckvidd än gemenskapens skydd, strider mot förordningens lydelse "enligt vilken medlemsstaterna bara får behålla sitt skydd för en beteckning fram till dess att ett beslut om registrering som en skyddad beteckning i gemenskapen fattas".

58 — Dom av den 4 mars 1999 i mål C-87/97, *Consorzio per la tutela del formaggio Gorgonzola* (REG 1999, s. I-1301), punkt 18.

59 — Dom av den 9 juni 1998 i de förenade målen C-129/97 och C-130/97, *Chiciak och Fol* (REG 1998, s. I-3315).

118. I domen i de förenade målen Chiciak och Fol fastslog domstolen att en medlemsstat inte får ändra en ursprungsbeteckning, vars registrering den har ansökt om i enlighet med förordningen, och skydda den på nationell nivå. Domstolen tog emellertid uttryckligen upp förordningens syfte att skapa enhetlighet och dess uttömmande karaktär och fastslog att den har "till syfte att garantera att de geografiska beteckningar [...] ges ett enhetligt skydd inom gemenskapen" och "det konstateras [...] att detta enhetliga skydd är en följd av registreringen, som äger rum i enlighet med de särskilda bestämmelserna i förordningen" (punkt 25). I detta hänseende konstaterade domstolen att det i förordningen föreskrivs "en skyldighet att registrera geografiska beteckningar på gemenskapsnivå för att de skall kunna åtnjuta ett skydd i alla medlemsstater" och att det gemenskapssystem som hädanefter skall handha detta skydd fastställs i förordningen (punkt 26).

119. En liknande förklaring finns i punkt 50 i domen i det ovannämnda målet Warsteiner. Även punkt 49 i denna dom bör beaktas. Där konstaterar domstolen att "syftet med förordning nr 2081/92 inte kan äventyras genom att det vid sidan av förordningen tillämpas nationella regler om skydd för geografiska härkomstbeteckningar vilka inte omfattas av förordningens tillämpningsområde". Tolkas detta uttalande *a contrario* innebär det att nationella bestämmelser om kvalificerade geografiska beteckningar som omfattas av gemenskapsförordningen skulle kunna äventyra förordningens syfte.

120. Rättspraxis förefaller således bekräfta den antydning om att en registrering på gemenskapsnivå är obligatorisk som finns i ovan nämnda tolfta skälet i förordning nr 2081/92.

121. Denna tanke avspeglas i artikel 5.6 femte stycket i förordning nr 510/2006, där det föreskrivs att ett tillfälligt skydd som beslutats av medlemsstaterna avseende beteckningar för vilka ansökan om registrering gjorts på gemenskapsnivå "[endast skall] ha verkan på det nationella planet och [inte får] påverka handeln inom gemenskapen".

122. Om det nu är obligatoriskt att registrera beteckningar som omfattas av tillämpningsområdet för förordningen, vilken dessutom är uttömmande, ges inget skydd för beteckningar av detta slag som inte har meddelats för registrering på gemenskapsnivå inom den föreskrivna tiden. Det finns inget parallellt nationellt skydd, eftersom de nationella bestämmelserna har upphört att gälla.

123. Syftet med denna bestämmelse är att förhindra att skyddet för beteckningar som omfattas av förordningens tillämpningsområde upphör om en ansökan om registrering på gemenskapsnivå görs. Genom förordningen avgränsas emellertid verkan av det tillfälliga nationella skyddet i tid och rum, vilket stämmer överens med strävan efter en mer "enhetlig" behandling av geografiska beteckningar inom Europeiska unionen.

124. Den "strategi inom gemenskapen" som nämns i förordning nr 510/2006 innebär inte bara att alla nationella system för kvalificerade geografiska beteckningar försvinner, utan även, *a fortiori*, att inga bilaterala avtal mellan två medlemsstater får tillämpas för att skydda sådana beteckningar vid sidan om förordningen. Skulle ett nätverk av avtal

4. Bibehållande av ett skydd som har utvidgats bilateralt till en annan medlemsstat

125. Den "strategi inom gemenskapen" som nämns i förordning nr 510/2006 innebär inte bara att alla nationella system för kvalificerade geografiska beteckningar försvinner, utan även, *a fortiori*, att inga bilaterala avtal mellan två medlemsstater får tillämpas för att skydda sådana beteckningar vid sidan om förordningen. Skulle ett nätverk av avtal

mellan medlemsstaterna bibehållas vid sidan om gemenskapsbestämmelserna, skulle det medföra oklarheter som inte är förenliga med syftena med dessa bestämmelser.

stater (oberoende av om de var medlemsstater när avtalet undertecknades eller inte) och där det inte finns någon anknytning till ett tredjeländ.

126. Tjeckiska republiken menar emellertid att om man hävdar att förordning nr 510/2006 är utförmmande, innebär det att man bortser från anslutningsländernas internationella förpliktelser, särskilt vad avser skyddet i Lissabonunionens medlemsstater, vilket strider mot artikel 307 EG.⁶⁰

5. Slutsats

127. Artikel 307 EG kan emellertid inte åberopas i förevarande mål, eftersom det inte längre rör rättigheter för stater utanför unionen. Detta framgår av lydelsen av denna artikel, enligt vilken bestämmelserna i EG-fördraget inte ska påverka ”de rättigheter och förpliktelser som följer av avtal som ingåtts före den 1 januari 1958 eller, för stater som senare ansluter sig, före tidpunkten för deras anslutning mellan å ena sidan en eller flera medlemsstater och å andra sidan ett eller flera tredjeländer”. Såsom domstolen påpekade i domen i målet *Matteucci*,⁶¹ avser inte artikeln (tidigare artikel 234 EG) ”avtal som enbart ingåtts mellan medlemsstater”. Den kan således inte åberopas i anslutning till avtal i vilka parterna enbart utgörs av två medlems-

128. Gemenskapslagstiftaren har valt att inte använda sig av ömsesidiga erkännanden inom detta område, utan att i stället centralisera bestämmelserna om skydd på gemenskapsnivå. Detta institut betyder endast något om stämpeln ”skyddad geografisk beteckning” har en konkret innebörd och alla konsumenter kan förknippa den med en viss kvalitet, vilket är omöjligt att uppnå om det vid sidan om gemenskapsrätten bibehålls andra system som omfattar andra geografiska områden men som kan tillämpas på beteckningar av samma slag.

60 — Överraskande nog hänvisar även kommissionen till denna artikel i sitt skriftliga yttrande. Kommissionen anger där att förordningen inte medger att det omtvistade skyddet utvidgas till en annan medlemsstats territorium ”om inte annat följer av artikel 307 EG”. Då kommissionen vid förhandlingen tillfrågades om detta, svarade den att formuleringen hade tagits med för att hänsyn ska kunna tas till situationer i vilka en medlemsstat är skyldig att bibehålla avtal med tredjeländer som ingåtts före anslutningen. Detta gäller tredjeländer som omfattas av Lissabonöverenskommelsen.

61 — Dom av den 27 september 1988 i mål 235/87, *Matteucci* (REG 1988, s. 5589), punkt 21.

129. Enligt min mening utesluter förordning nr 510/2006 allt nationellt eller bilateralt skydd för kvalificerade geografiska beteckningar som faller inom dess tillämpningsområde. En beteckning som faller inom detta

område och som inte har meddelats kommissionen kan således inte skyddas separat av en eller flera medlemsstater, utan den saknar skydd. Detta beror emellertid inte enbart på att beteckningen inte har registrerats, vilket den hänskjutande domstolen förefaller antyda genom formuleringen av tolkningsfrågan, utan även på att gemenskapssystemet är uttömmande.

område då måste upphöra, oberoende av om andra beteckningar för något livsmedel har registrerats på gemenskapsnivå eller inte.

D — *Den tredje tolkningsfrågan*

130. I den tredje tolkningsfrågan undrar Handelsgericht Wien om den omständigheten att skydd för flera kvalificerade geografiska beteckningar för öl från staden České Budějovice har förts in i fördraget om Tjeckiska republikens anslutning till Europeiska unionen har någon betydelse för om de nationella och bilaterala systemen för skydd för en annan beteckning för samma produkt är giltiga eller ej.

131. Denna sista tolkningsfråga behöver inte besvaras om förordning nr 510/2006 fortfarande är uttömmande, eftersom allt nationellt eller avtalsreglerat skydd inom samma

132. Utan att det påverkar vad som sagts ovan måste det göras en analys av domen i de ovannämnda förenade målen Chiciak och Fol, vilka har vissa beröringspunkter med förevarande mål, för att denna fråga ska kunna besvaras.

133. Genom dekret av den 14 maj 1991 införde den franska regeringen ursprungs-beteckningen "Epoisses de Bourgogne" för en typ av ostar från denna region och ansökte hos kommissionen om att denna beteckning skulle registreras i enlighet med förordning nr 2081/92. År 1995 ändrades dekretet för att namnet "Epoisses" skulle registreras som ursprungs-beteckning. I domen i de förenade målen Chiciak och Fol fastslog domstolen att en medlemsstat inte får anta bestämmelser för att ändra en ursprungs-beteckning, vars registrering den har ansökt om i enlighet med gemenskapsförordningen, och skydda den på nationell nivå.

134. Domen innebar en begränsning av medlemsstaternas behörighet beträffande geografiska beteckningar som meddelats kommissionen för registrering. Enligt förordningen får ett tillfälligt skydd för sådana beteckningar finnas kvar i medlemsstaterna (ett skydd som är begränsat i tid och rum, som jag ovan nämnt). Enligt ovannämnda dom får de nationella myndigheterna inte ändra den anmälda beteckningen.

135. I domen i målet ”Epoisses” fastslog domstolen att en medlemsstat inte får ändra en beteckning vars registrering den har ansökt om. Detta innebär att domen i princip inte är direkt tillämplig på skydd, på gemenskapsnivå, av en beteckning som anger samma ursprungsart som andra, tidigare registrerade beteckningar för samma produkt.

136. Tanken att medlemsstaternas handelsutrymme inom detta område måste begränsas ligger till grund för domen i de

förenade målen Chiciak och Fol. Domen behöver emellertid inte ges en så vid tolkning, mot bakgrund av att förordningen, enligt min bedömning, uppenbart är uttömmande.

137. Att tillämpa rättspraxis i de förenade målen Chiciak och Fol på förevarande mål skulle således bara vara motiverat om beteckningen Bud vore en del av eller en förkortning av någon av de geografiska beteckningar som registrerats på gemenskapsnivå för öl från České Budějovice (Budějovické pivo, Ceskobudějovické pivo och Budějovický měštanský var, enligt anslutningsfördraget).⁶² Det ankommer emellertid på de nationella domstolarna att klarlägga huruvida så är fallet.

138. Om en beteckning, till skillnad från andra beteckningar för samma livsmedel med samma ursprung, inte har förts in på listan i anslutningsfördraget för skydd på gemenskapsnivå, finns det således i princip inte något hinder för att skydda denna beteckning nationellt eller bilateralt, förutsatt att den utgörs av en förkortning av eller en del av någon av de anmälda geografiska beteckningarna. Detta får emellertid inte några konsekvenser i praktiken, eftersom förordning nr 510/2006 är uttömmande.

62 — Motparten i målet vid den nationella domstolen menar att så inte är fallet. Den omständigheten, vilken också har åberopats av Ammersin, att beteckningen ”Bud” redan var skyddad före anslutningen är under alla förhållanden irrelevant i det här sammanhanget.

VI — Förslag till avgörande

139. Mot bakgrund av ovanstående överväganden föreslår jag att domstolen ska besvara de tolkningsfrågor som ställts av Handelsgericht Wien på följande sätt:

1) De krav som domstolen fastställt i dom av den 18 november 2003 i målet Budějovický Budvar, för att skydd av en geografisk beteckning som i ursprungslandet varken är namn på en ort eller en region ska vara förenligt med artikel 28 EG,

1.1) innebär att beteckningen ska vara tillräckligt tydlig för att föra tankarna till en produkt och dess ursprung,

1.2) utgör inte tre olika villkor som ska prövas var för sig,

1.3) innebär inte att det ska göras en enkät eller att det har fastslagits vilket resultat som ska erhållas för att skyddet ska vara motiverat,

1.4) innebär inte att flera företag i ursprungslandet faktiskt ska använda beteckningen som en geografisk beteckning, och det förhållandet att ett enda företag använder beteckningen som varumärke har inte prövats.

- 2) Om en beteckning inte har meddelats kommissionen enligt rådets förordning (EG) nr 510/2006 av den 20 mars 2006 om skydd av geografiska beteckningar och ursprungsbeteckningar för jordbruksprodukter och livsmedel, gäller inte längre ett befintligt nationellt skydd eller ett skydd som har utvidgats bilateralt till en annan medlemsstat, om beteckningen är en kvalificerad geografisk beteckning enligt lagstiftningen i ursprungsstaten, mot bakgrund av att förordning nr 510/2006 är uttömmande i fråga om beteckningar som ingår i dess tillämpningsområde.

- 3) Den omständigheten att skydd för flera kvalificerade geografiska beteckningar för ett livsmedel enligt förordning (EG) nr 510/2006 förs in i ett anslutningsfördrag mellan medlemsstaterna i Europeiska unionen och en ny medlemsstat, får inte till följd att ett befintligt nationellt skydd eller ett skydd som har utvidgats bilateralt till en annan medlemsstat för ytterligare en beteckning för samma produkt inte längre får upprätthållas, om denna beteckning är en förkortning av eller en del av någon av de geografiska beteckningar som har registrerats på gemenskapsnivå för samma produkt. Med förbehåll för svaret på den andra tolkningsfrågan är förordning (EG) nr 510/2006 såtillvida inte uttömmande.